

Holstebro Kommune
Ulfborg Børnehus

Læreplan

Rapporten er hentet: 15-02-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG	6
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	6
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	8
2.3	Børns leg	9
2.4	Det brede læringssyn	10
2.5	Samspil og relationer	12
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	13
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	14
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	16
2.9	Sammenhængende overgange	17
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	19
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	19
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	19
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	21
4.1	Alsidig personlig udvikling	21
4.2	Social udvikling	23
4.3	Kommunikation og sprog	24
4.4	Krop, sanser og bevægelse	26
4.5	Natur, udeliv og science	28
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	29
5	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	31
5.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	31
5.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	32
5.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	33
5.4	Det fremadrettede arbejde	33
6	UDVIKLINGSPLANER	34

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
-----------	---------------	--------------	------------	------------------

Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

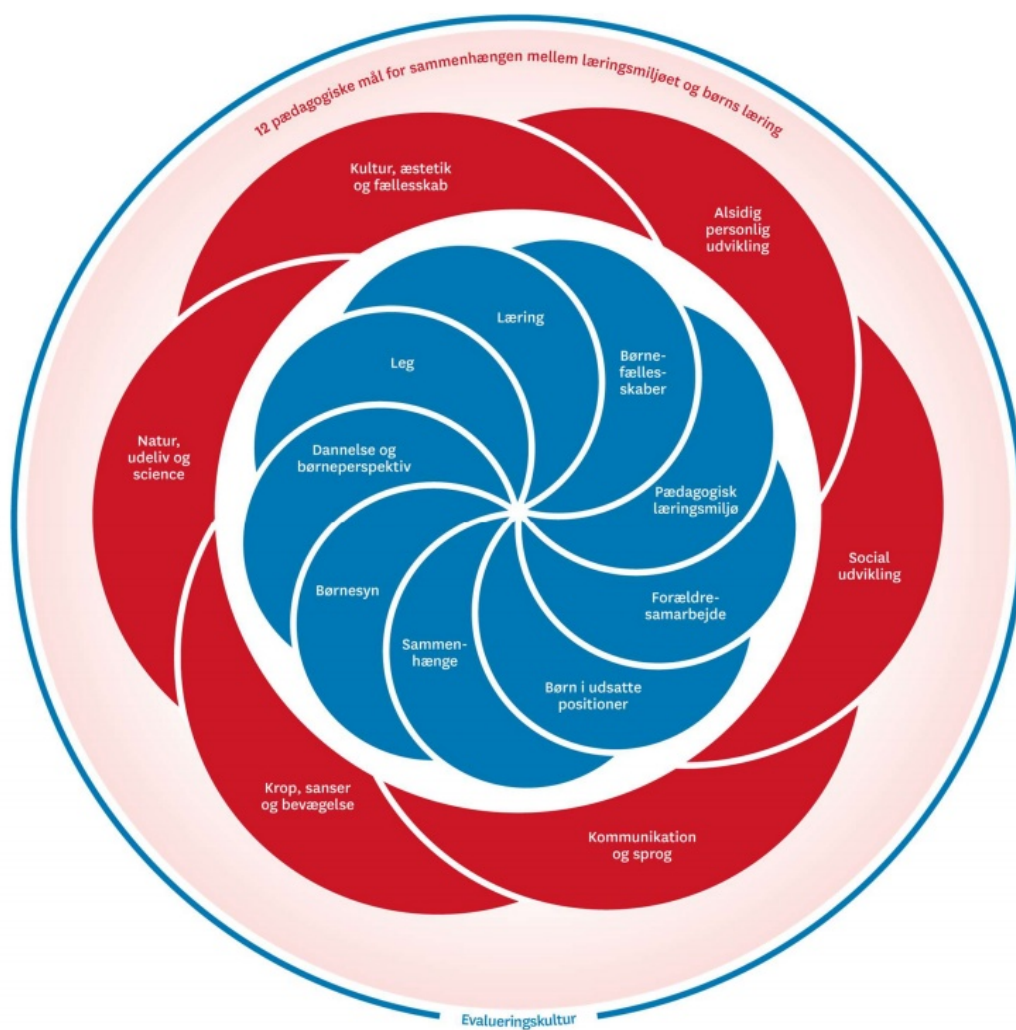
Under afsnitte om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Ulfborg Børnehus er en integreret institution med børn i alderen 0-6 år.

Børnehuset er normeret til 12 vuggestuebørn og 94 børnehavebørn, men vi er imellem 48-70 børnehavebørn året igennem.

Børnehuset er beliggende Holmegade 40 i Ulfborg. Der er ansat 10 pædagogiske medarbejdere. Vi anser legen for at være vital for barnets dannelse. Vi har masser af plads og mange kroge, hjørner og små huse, hvor legen kan udfolde sig. I vores planlægning har vi fokus på både voksenstyrede aktiviteter og børnenes frie leg, hvor der sker meget læring, udvikling og dannelse som menneske.

I Ulfborg Børnehus er familien og det enkelte barn omdrejningspunktet. Vi er optaget af, hvordan vi kan være med til at danne og socialisere barnet som en del af gruppen. Vi arbejder anerkendende, støttende og udviklende, således at børnene mærker nærvær og omsorg.

Udelivet prioriteres højt og legepladsen benyttes bevist som rum for gode leg- og læringsmiljøer. Der er mulighed for alle former for fysisk udfoldelse, så den grovmotoriske udvikling konstant stimuleres. Der er mulighed for at eksperimentere, fordybe og undre sig med elementerne vand, ild og jord.

Vi arbejder gruppeopdelt, således at barnet har sin base i en gruppe blandede 3-6 årige. Derudover kan barnet være en del af andre grupper på tværs. Det kan både være aldersopdelte grupper, men også grupper som støtter dennes udvikling og læring. fx. sproggrupper, motorikgrupper, legegrupper mm.

Vi arbejder i temaer indenfor de pædagogiske læreplaner med afsæt i det pædagogiske grundlag.

Vi er certificeret DUÅ institution, et evidensbaseret program, hvor fokus er på det positive samvær.

I forbindelse med at vi arbejder med Hjernen og hjertet og herunder dialogprofiler, undersøger og vurderer vi børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse ud fra de 6 læreplanstemaer. Dette foregår i samarbejde med forældrene.

Vi arbejder med de 6 læreplanstemaer, når vi planlægger vores temaer og projektuger, hvor vi tager udgangspunkt i, samt har øget fokus på temaerne individuelt, men med en bevidsthed om, at temaerne tit bruges sammen, og at vi som personale prøver at planlægge aktiviteter i projekterne, som berører alle temaerne.

Vi sørger for at vores læreplan altid er tilgængelig, synlig og forståelig samt at den medtages til personale- og gruppe møder. På den måde sørger vi for, at vores aktiviteter i hverdagen samt hverdagsrutiner altid tager udgangspunkt i de 6 læreplanstemaer og det pædagogiske grundlag. Vi har et særligt fokus på, at udvikle vores daglige rutiner og organisere husets struktur, således at børn og forældre får en forudseelig og genkendelig hverdag, som understøtter det enkelte barns udvikling, trivsel og dannelse i den sociale kontekst i børnehaven eller vuggestuen.

2 REDSKAB TIL SELVEVALUERING 2018 - DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Evalueringsinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	2,7	2,0	3,7	3,0	3,0	3,3	2,0	3,7	3,3

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

I Ulfborg Børnehus har vi traditionelle rum og faste afgrænsninger. Vi indretter vores rum på en måde, så det er tydeligt for børnene at se, hvad de kan lege med de forskellige steder. Vi har lavet kasser til de forskellige typer af legetøj, så det er nemt og overskueligt for børnene at lære at rydde op. Vi benytter hele huset til forskellige aktiviteter, og vi er meget fleksible i brugen af de forskellige rum. Vi som voksne er rollemønstre for læringsmiljøet, og det er os der rammesætter det, alt efter den børnegruppe vi har. Legepladsen har vi indrettet ud fra de samme principper. Det er også her tydeligt for børnene at se; her gynger vi, her spiller vi fodbold og her kan vi tegne/være kreative. For at opretholde læringsmiljøerne, er det vigtigt, at vi som voksne er tilstede og kan italesætte de regler, der gælder på legepladsen. De strategier for legepladsen vi allerede har i huset, skal findes frem igen, så det er tydeligt for nye voksne i Ulfborg Børnehus. Det er lederen, der strukturerer det overordnede læringsmiljø og struktur for huset, men det er os som personale, der strukturerer læringsmiljøet i dagligdagen. Vi er proaktive og kigger på den børnegruppe, der er i huset, og ser hvilket behov, de har her og nu. Vi ser på, hvad børnene interesserer sig for, og forsøger at indrette læringsmiljøet således, at der er flere forskellige stationer eller aktiviteter i gang, så vi imødekommer børnenes forskellige interesser. Vi kan også i en periode have behov for at indrette rummene, så børnene har mulighed for at få pauser og ro. Vi er meget opmærksomme på, at læringsmiljøerne er foranderlige, og de kan også være flytbare. Vi, som voksne, er også med til at skabe et læringsmiljø, blot ved at være til stede. Den måde vi møder børnene på, leger med dem eller er nærværende, lyttende og nysgerrige, er også en del af

læringsmiljøet.

Vi observerer børnenes leg og ageren med os og hinanden. Vi spørger ind til, hvad børnene gerne vil have af legestationer og reflekterer over, om vores nuværende læringsmiljø inviterer til gode lege. Igen er det vigtigt, at vi hele tiden udvikler og kommer med nye ideer til vores legemiljøer, både ude og inde. De skal være mobile og skal kunne ændres, så det passer til børnegruppen.

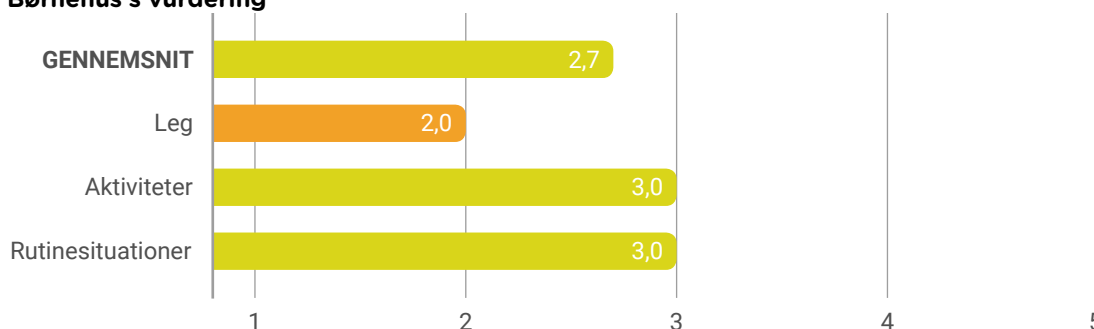
Vi er opmærksomme på, at vi hver især kan bidrage med forskellige kompetencer, og vi forsøger at udnytte de forskellige kompetencer på en meningsfuld måde til at skabe et godt læringsmiljø. Vi får mulighed for at deltage på kurser og efteruddannelse, som er med til at sikre faglig viden, der bidrager til at skabe et stimulerende læringsmiljø. Vi gør også brug af nærmiljøet og vi tager i mod nogle af de tilbud, vi får udefra. Vi fik besøg af Odin teatret, som holdte nogle teatermøder med de yngste børn i Ulfborg Børnehus. Vi var i Tinghuset til SkraldeBang, hvor begge oplevelser giver inspiration og viden om, hvordan vi kan udvikle vores læringsmiljø.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

Vi planlægger rammen og strukturen for vores dag, men indholdet afstemmes efter børnenes perspektiver og dermed giver vi plads til medbestemmelse. Vi har fokus på, hvad børnene er optaget af nu og her og forsøger at drage det ind i både aktiviteter, men også i hverdagssituationer. Vi forsøger, at lytte til børnenes ønsker og tage udgangspunkt i deres behov.

Eks: en voksen har været på tur med to drenge, hvor de har været på bjørnejagt. Senere da de kommer tilbage til legepladsen, kører toget forbi og den ene dreng siger, "der kommer bjørnetog". Den voksne griber ideen og bjørnejagten fortsættes på legepladsen.

Vi bestræber os på at værne om det gode børneliv i Ulfborg børnehus. Vi vil gerne være en del af børnenes spontane lege, og lege med på det børnene selv finder på. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, og forsøger, eksempelvis, at indrette rummene, så der både er små kroge men også områder med mere plads til de børn, der har brug for det. I Ulfborg børnehus arbejder vi med børns relationer på vores gruppemøder. Vi kigger på, om alle børn har en god relation til mindst én voksen, da vi erfarer, at det skaber trykthed for, at barnet tør komme med sit perspektiv og ideer i både store og små børnefællesskaber. Den gode relation mellem voksne og børn fremmer vi ved at være aktive på gulvet, have roterende voksne på grupperne, samt at skifte voksne til de forskellige rutiner fx. bleskift og putning. På den måde fremmes børnenes relation til flere forskellige voksne. Vi ser en værdi i hvert enkelt barn og forsøger at fremhæve børnenes kompetencer i forskellige sammenhænge i løbet af dagen. Vi vil bestræbe os på at bruge børneinterview mere i vores hverdag, især efter en temauge. Den viden vi får, vil vi reflektere over og evaluere på personalemøder, så vi derved, til næste temauge, kan inddrage børnenes perspektiver mere i planlægningen.

Vi evaluerer løbende på de pædagogiske læringsmiljøer, både med hinanden, børnene og forældrene. Vi har fokus på, at læringsmiljøerne er foranderlige og de rammesættes ud fra den børnegruppe, vi har, samt de normer og værdier der ligger i huset. Vi er nået frem til, at det giver mening, at ændre det fysiske læringsmiljø og skabe små legestationer, hvor det er tydeligt at se, hvad man kan lege med de forskellige steder.

I Ulfborg Børnehus ønsker vi at inddrage børnenes perspektiver mere. Vi vil gerne blive bedre til at følge deres ideer og bygge videre på deres initiativer, samt at give plads og tid til deres spontane ideer til aktiviteter. Når vi har samling og hele gruppen sidder sammen og er fælles om noget, kan vi inddrage børnene mere, end vi gør i dag. Indholdet til samling er ofte planlagt på forhånd af de voksne, men her kunne vi give børnene medbestemmelse.

Eks. Børnene finder hver en ting, som har betydning for dem. Den ting de har udvalgt, lægges i en kuffert. Kufferten findes frem til samling og vi snakker om de ting, der er i den; hvorfor den er lagt i, og hvad den betyder for det barn, der har fundet den.

De yngste børn i Ulfborg Børnehus kan inddrages mere ved at tage noget med hjemme fra. Det kunne være deres yndlingsbog, som vi læser højt for de andre i gruppen.

Børneguide er også en måde at give børnene mere medbestemmelse på. Det kan være en

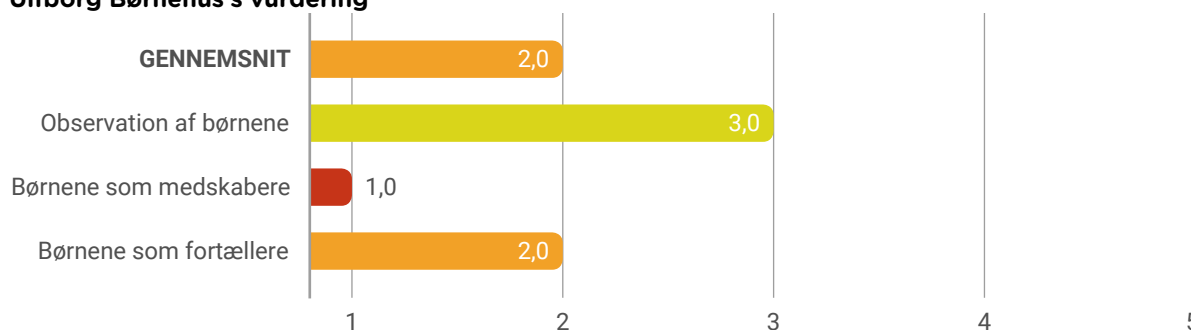
guidet tur både inde og ude, hvor et barn fortæller og viser, hvor der er godt at lege, hvad man kan lege med og hvem der er god at lege netop den leg sammen med.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Vi har skabt forskellige legemiljøer i Ulfborg børnehus, samt på legepladsen, hvilket giver børnene mulighed for at bruge deres fantasi og udvikle deres leg.

Vi giver børnene plads til selv at bruge deres fantasi i legen og vi, som voksne, er nysgerrige på børnenes hensigt med legen. *Eks: to drenge kaster med sand i sandkassen, fordi de leger, at det regner. En medarbejder foreslår, at de kan gå ind i skoven og prøve om bladene kan fungere som snevejr.* Legen fortsætter, men nu i mere hensigtsmæssige rammer, da de andre børn i sandkassen ikke får sand i ansigtet.

Vi er bevidste om legens betydning for barnets identitetsdannelse, derfor udfordrer og motiverer vi børnene til at prøve forskellige lege og legefællesskaber. Vi er opmærksomme på, at det er vigtigt for barnets udvikling at prøve forskellige roller i legen. For at motivere barnet til at prøve andre roller i en leg, støtter vi børnene i at være deltagende i legen. Vi kan sætte rammerne for både legen og deltagerne, og samtidig kan den voksne byde ind i legen på forskellige måder. *Eks. vi leger "alle mine kyllinger" og "far, mor og børn", som inspiration til børnenes videre leg.*

Vi kan være deltagende på lige fod med børnene i legen. Vi kan også være observerende eller bruge DUÅs principper for beskrivende kommentarer og samtidig være guidene i børnenes leg. Der kan være en god leg i gang og for at udvikle legen, kan vi komme med

ideer, så legen kan fortsætte. *Eksempelvis: Et barn laver en papirflyver, og de voksne griber ideen og hjælper flere med at lave flyvere og videreudvikler legen ved at sætte en ring op, de kan skyde på mål efter.*

Vi, som voksne, er reflekterende og evaluerende i forhold til vores deltagelse i børnenes leg og vores rolle i legen er et bevidst valg taget ud fra hvilket legefællesskab, vi er en del af. Som nævnt ovenfor, kan vi indtage flere forskellige roller, alt afhængig af konteksten. Vi er særligt opmærksomme på, at alle børn har mulighed for deltagelse i legen. Herunder arbejder vi med at se på det enkelte barn og tage udgangspunkt i dets ressourcer for at bruge det i en legerelation.

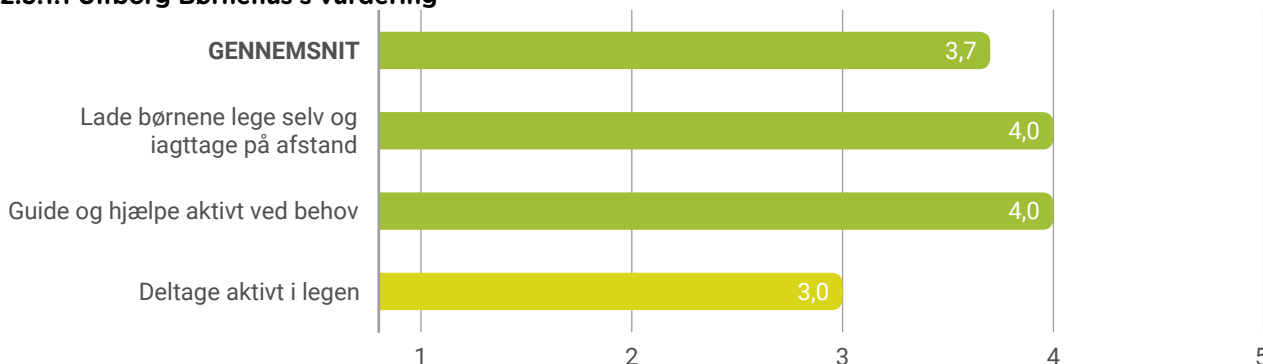
Vi er optaget af at udvikle et fællesskab på tværs af alder, køn og kultur, der udvikler fantasien og giver inspiration til nye lege. Vi laver temauger, hvor børnene deltager i det, de har lyst til og i det omfang, de kan.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.4 Det brede læringssyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Vi har fokus på, at der findes læringsprocesser i løbet af hele dagen. Vi er optaget af hvilken læring, der finder sted i rutinesituationer, eksempelvis i garderoben, hvor børnene øver sig i selv at tage deres tøj på, men de voksne motiverer dem også til at hjælpe

hinanden, så de lærer at tage hensyn til hinanden. Vi går på opdagelse i, hvordan vi sikrer læring for alle børn hele dagen; vi vil kigge på hele det pædagogiske grundlag i planlægningen af aktiviteter og vi vil have fokus på *den gode læring*, hvilket kunne være via dagens hjælper.

Vi arbejder anerkendende og motiverende med børnenes læringsprocesser. Vi styrker børnenes motivation i forsøget på at lære nyt og italesætter, at det at fejle er en del af læringen. Vi er eksperimenterende i læringsprocesserne og giver rum til at fejle og her sætter vi fokus på, at de voksne går forrest og er rollemodeller. Det er de voksne, der giver børnene inspiration til, hvad man kan i de forskellige rum og de voksne rammesætter også kravene i de forskellige arenaer.

Vi har fokus på, at der sker forskellige læringsprocesser under forskellige lege, både voksenstyrede og børneinitierede fx. regellege, rollelege og lege ved bål eller i værksted. I Ulfborg Børnehus er det brede læringssyn at lave forskellige temaer i hverdagen. Vi bryder hverdagen op og laver temauger, der udfordrer og støtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod og fantasi. Børnene får mulighed for at arbejde med nye ideer og afprøve sig selv i nye kontekster. Vi er opmærksomme på, om vi rummer at alle børn får mulighed for at undre sig og være nysgerrige. Det kræver, at vi ved, hvad børnene interesserer sig for, samt at vi, som voksne, er nærværende, når et barn øver sig på noget nyt eller ønsker sig at gøre erfaring med noget nyt.

Vi har fokus på, at der er læring i forandringer, når vi laver opbrud i hverdagen. Vi er opmærksomme på at udfordre børnene i deres faste rutiner.

Vi arbejder med at skabe en god relation til det enkelte barn, men vi har også stor fokus på børnenes relationsdannelse til hinanden. Børnenes relationsdannelse er vigtig i forhold til læringen i eks. at danne venskaber til andre børn. Vi skaber små sammenhænge med nærvær og tryghed, så alle børn har mulighed for at være nysgerrige og undre sig. I de små sammenhænge kan de store børn nemmere lære fra sig. Børnene får en større ansvarsfølelse og de får en større respekt for hinanden.

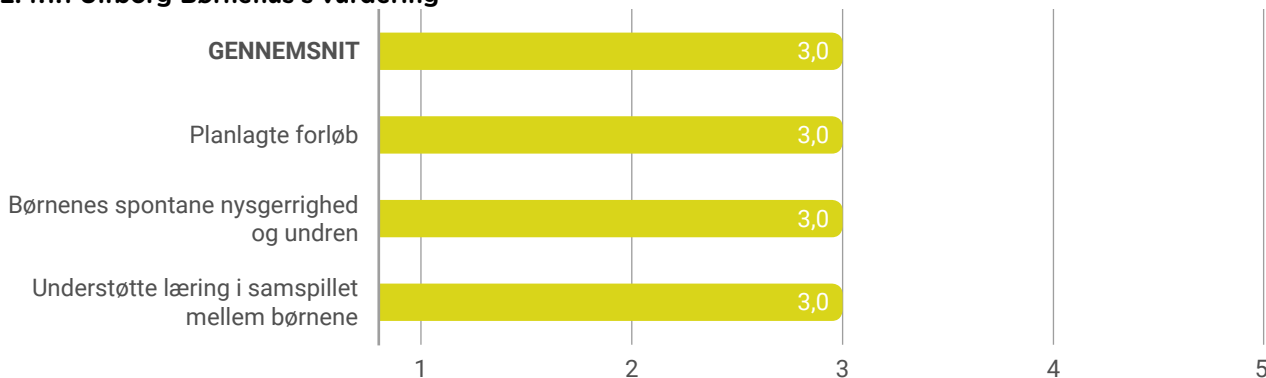
Vi bestræber os på, at vi kommer rundt om alle læreplanstemaerne i planlægningen af vores arbejde. Vi tilrettelægger vores rutiner, aktiviteter og lege, så vi kommer rundt om alle temaer i løbet af dagen. Vi evaluerer løbende det pædagogiske læringsmiljø, både i hverdagen på stuerne, men også på personalemøder, og vi vil inddrage børnenes meninger mere, end vi gør i dag, eks. ved børneinterview.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

I Ulfborg børnehus oplever vi et nærvær med børnene, når vi er i øjenhøjde. Når vi er til stede, der hvor børnene er, viser interesse for den leg de er i gang med og videreudvikler legen sammen med børnene. For at det skal kunne lade sig gøre, bruger vi vores relation til det enkelte barn for at skabe udvikling, med det viser vi interesse for hvad barnet/børnene er optaget af, og sammen kan vi fordybe os i eksempelvis leg med biler. Vi forsøger derfor, for at skabe mere nærvær og fordybelse, at være observerende over for de aktiviteter der er i gang, og mindske afbrydelser af den voksne der er i gang med fordybelse med en gruppe børn. Vi skaber sammenhænge med mindre grupper og de voksne bruger nonverbale tegn over for hinanden, for at signalere, at de er i gang med fordybelse og ikke kan gå fra aktiviteten.

Vi oplever, ikke at være tilgængelige for børnene, når der er mange børn det samme sted, eksempelvis i garderoben, men også når medarbejderne har for mange forskellige opgaver på samme tid. Kendetegnene er manglende planlægning i strukturen. Vi arbejder på at skabe en struktureret hverdag, hvor de voksne ved, hvad deres arbejdsopgave er. Vi forsøger at gøre dagen overskuelig, også de dage vi har vikarer. Vi er begyndt at lave ændringer i forhold til overgangene i løbet af dagen. Her bruger vi ventestationer, så det er tydeligt for børnene, hvad de kan vælge at lege med nu og hvor de skal være henne. Vi ser på vores børnegruppe og undersøger, hvad de interesserer sig for og forsøger at indrette vores legestationer derefter. For at gøre det genkendeligt for børnene, vil vi bruge billeder af vores rum og billeder af børnene selv. I planlægningen af vores aktiviteter, herunder temaugerne, prøver vi at komme rundt om hele det pædagogiske grundlag, så vi får skabt nogle aktiviteter, der fremmer børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. I de situationer hvor det ikke lykkedes, har vi manglet den nødvendige planlægning og der har ikke været voksne nok til at løfte opgaven.

Vi kommunikerer med børnene med nonverbale tegn, det gør sig særligt gældende for de børn, der ikke har så meget sprog. Vi bruger øjenkontakt sammen med nonverbale tegn, eksempelvis på afstand. *Et barn kan være i gang med at klatre op i et tårn, og vi får øjenkontakt med barnet og giver et "thumbs up", for at støtte og anerkende det i, at tør klatre op.* Vi viser omsorg for det enkelte barn, og bruger meget fysisk omsorg i løbet af dagen. Det kan være, at tage et barn i hånden, sidde med det på skødet i en aflevering eller give et kram. I samtaler med børnene bruger vi åbne spørgsmål, det gør sig også gældende i eventuelle konflikter, hvor vi kan bede børnene, om at komme med løsningsforslag til hvordan vi løser konflikten. Vi er meget bevidste om, hvornår og hvordan vi bruger åbne spørgsmål, og vi øver os i, at være lyttende og nærværende. I legesituationer benytter vi os af beskrivende kommentarer, det kan både være når vi er aktivt deltagende, men det kan også være, for at understøtte de børn, som har en udfordring i legesituationer.

Vi kan skabe legesituationer, hvor det enkelte barn opnår deltagelse enten via egne kompetencer, eller med støtte og guidning fra en voksen. Vi ser på barnets ressourcer og kompetencer, samt hvordan det enkelte barn kan bidrage til fællesskabet. Vi responderer på barnets initiativ og behov og vi guider og deltager i aktiviteter med barnet/børnene. Vi planlægger rammen om en aktivitet, men børnene har medbestemmelse i aktiviteten og

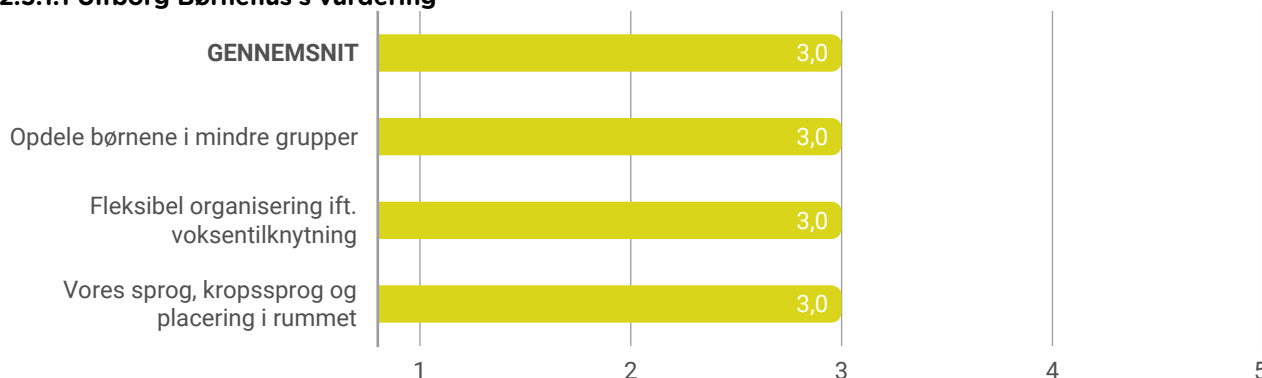

indholdet af den. Vi støtter børnene med voksenkontakt, hvis der er et behov for det, eks. når vi spiser madpakker, og et stille barn har brug for voksenhjælp, til at være en del af samtalen ved bordet.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

I Ulfborg Børnehus arbejder vi ud fra DUÅ; alle medarbejdere har været på kursus, så vi har et fælles fundament i tilgangen til børnene. Vi tager udgangspunkt i børnenes ressourcer og kompetencer for at arbejde på, at alle børnene har en oplevelse af at være en del af et børnefællesskab. Vi arbejder med vores læringsmiljø, så det passer til de forskellige aldersgrupper. Der er både aktiviteter, hvor børnene er blandede i alder, men vi laver også gruppeopdelte aktiviteter.

Vi udnytter hele huset, så der er flere muligheder for at tilbyde at gå fra med en lille gruppe børn. Her kan vi arbejde med at understøtte dem i at danne relationer til hinanden. De voksne guider og vejleder børnene til at danne nye relationer og vi indretter vores læringsmiljøer, så det tilgodeser børnenes behov. Vi, som voksne, har fokus på, om børnene har brug for pauser i løbet af dagen for at kunne mestre de sociale krav resten af dagen.

I Ulfborg Børnehus har vi et godt tværfagligt samarbejde med både psykologer,

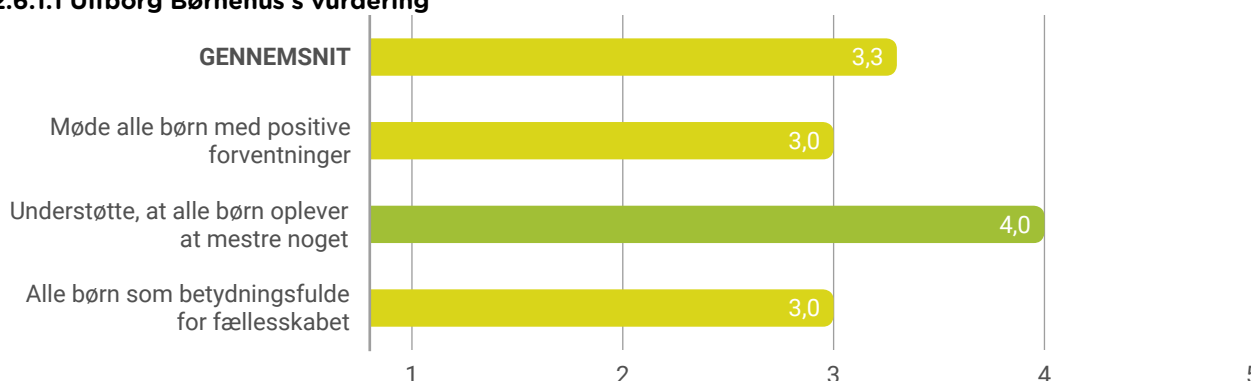
ergoterapeuter og talepædagoger. Vi arbejder også på at have et godt og trygt forældresamarbejde, så vi sammen kan understøtte børnene i deres udvikling, så de trives i det pædagogiske læringsmiljø. Når vi mener, at et barn har brug for ekstra støtte, laver vi en udviklingsplan, som har fokus på at booste barnet. Vi, som voksne, går forrest i lege og motiverer barnet til at deltage og vi arbejder på, at barnet på sigt tør udfordre sig selv til at invitere til leg med andre børn eller voksne. Vi er, som voksne, særligt opmærksomme på, om vi skaber læringsmiljøer, som sætter børnene i udsatte positioner, dette kan vi undgå ved eks. at lytte til børnene, se på deres behov i vores læringsmiljøer og danne legegrupper, hvor børnenes behov matcher hinanden.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

I Ulfborg Børnehus anvender vi Hjernen & Hjertet som evalueringsredskab. Vi bruger det i forbindelse med overgange, til sprog vurderinger, forældresamtaler og når vi laver forløb med en mindre gruppe børn. Hertil bruger vi forløbsbyggeren, så vi kan se, om vores indsats har udviklet børnenes kompetencer. Vi anvender også DUÅ udviklingsplaner til evaluering, primært i forbindelse med det enkelte barn, men det anvendes også på grupper i nogle tilfælde. Særligt i forbindelse med sprogudvikling bruger vi TRAS. Vi vil gerne inddrage børnenes mening mere i vores arbejde med evaluering, det kan være i form af et børneinterview efter en temauge.

Vi arbejder med SMTTE modellen i forbindelse med vores temauger. Vi har dialoger på gruppemøder, samt til personalemøder om planlægningen af en temauge og herefter evaluerer vi ugen.

Vi skal arbejde med evaluering systematisk i en periode for at få det automatiseret.

De redskaber vi arbejder med i dag, i Hjernen og Hjertet, i forhold til evaluering, skaber en naturlig systematik, da vi bruger det i overgange, til forældresamtaler og sprog vurderinger. Vi arbejder på personalemøder med vores årshjul, hvor planlagte aktiviteter skrives på, og evalueres når de er overstået. Alle vores arrangementer i løbet af året, uanset om de er i årshjulet eller ej, bliver efterfølgende evalueret, enten på et personalemøde eller på et gruppemøde.

I planlægningen af en aktivitet/temauge snakker vi om, hvordan det pædagogiske læringsmiljø kommer til udtryk i aktiviteten. Når vi udarbejder en SMTTE model, er vi opmærksomme på, at det ikke kun skal handle om et tema. Vi skal rundt om hele det pædagogiske grundlag. Vi skal på sigt vælge den rigtige evalueringsmetode, så resultatet ikke bliver begrænset til et tema.

Vi evaluerer aktiviteter, forløb mm. på personalemøder. Vi reflekterer over forløbet og den viden, vi har fået, bliver samlet i en mappe, så den ikke går tabt og kan anvendes næste gang et forløb skal planlægges. Alle vores faste aktiviteter/forløb dokumenteres i årshjulet, så vi fremadrettet har et overblik over aktiviteter i årets løb.

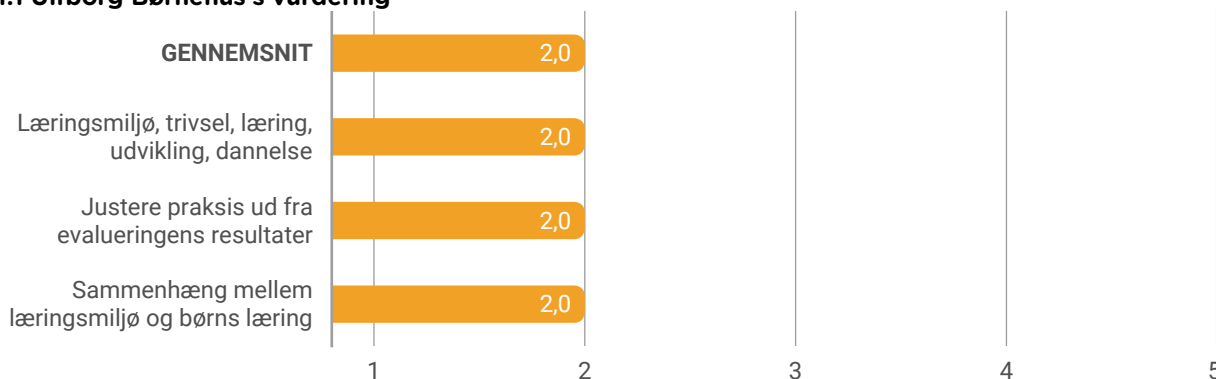
Senest har vi evalueret sommerferiepasning i 2018. Evalueringen førte til ændringer, så børnenes trivsel og udvikling blev forbedret i sommerferien. Herudover har vi evalueret vores juleklippedag, besøgsdagen og sommerfesten for at finde ud af, hvordan vi højner deltagelsen fra forældre, bedsteforældre mm.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagene. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Vi sørger for, at der er tid i aflevering og afhentning til at snakke med forældrene om børnene eller videregive relevante oplysninger. Ved følsomme emner sætter vi tid af, så vi kan gå fra og snakke med forældrene. Forældrene har også mulighed for at skrive en besked, eksempelvis hvis barnet bliver hentet af en anden end forældrene selv. Ved en svær aflevering sender vi ind imellem en sms til forældrene, når barnet er i gang med at lege igen. Vi skriver i ugens løb, hvad vi har lavet af aktiviteter på børneintra og vi lægger billeder op af både planlagte aktiviteter men også af hverdagen. Vuggestuen laver flere opslag, så forældrene hver dag kan snakke med børnene derhjemme, om det de har oplevet. Ydermere har vi en Facebookside – her lægger vi billeder op af specielle arrangementer/aktiviteter. Vi bruger det for at synliggøre, hvad vi laver i Ulfborg Børnehus, så forældre, potentielle nye forældre og lokalsamfundet kan se, hvad vi laver.

Vi oplever at samarbejdet bygger på relationen og tilliden mellem forældrene og os. Samarbejdet bærer frugt af en tæt relation og god kommunikation. Det er vigtigt for forældrene, at vi som medarbejdere samarbejder indbyrdes på stuen om det enkelte barn. Det kan både ske ved, at vi mundtligt giver information om et barn, men vi har også mulighed for at lave et notat i Hjernen & Hjertet, bruge vores fysiske kalender, eller skrive en besked på børneintra.

Vi har de faste forældresamtaler - opstartssamtale, 3-6 mdr. samtale, overgang fra vuggestuen til børnehaven, samt en samtale inden skolestart. Vi indbyder også til samtale efter behov, og forældrene kan også ønske en samtale, hvis de har et behov for det. Vi møder forældrene ud fra deres kultur og baggrund. Vi møder dem, der hvor de er og vi anerkender de forskelle, der måtte være. Vi er meget åbne og ærlige i samarbejdet omkring barnet og forældrene.

I hverdagen, men også i samtalerne med forældrene, snakker vi om barnets udvikling og eventuelle ændringer. Når vi får tilbagemeldinger på børneintra, en sms, et julekort, eller lign, kan vi se, at vores samarbejde med forældrene bærer frugt. Vi kan også se på det enkelte barn, når samarbejdet mellem forældrene og os skaber trivsel og udvikling for barnet.

Vi forsøger at inddrage forældrenes kompetencer i vores hus, eks. hvis en forælder er håndværker og tilbyder sin hjælp.

Forældrene får tilsendt en Forældretilfredshedsundersøgelse – den bruger vi til at reflekterer over de svar, forældrene kommer med. Vi kan derved ændre vores struktur og reflektere over, hvordan vi agerer i mødet med forældrene.

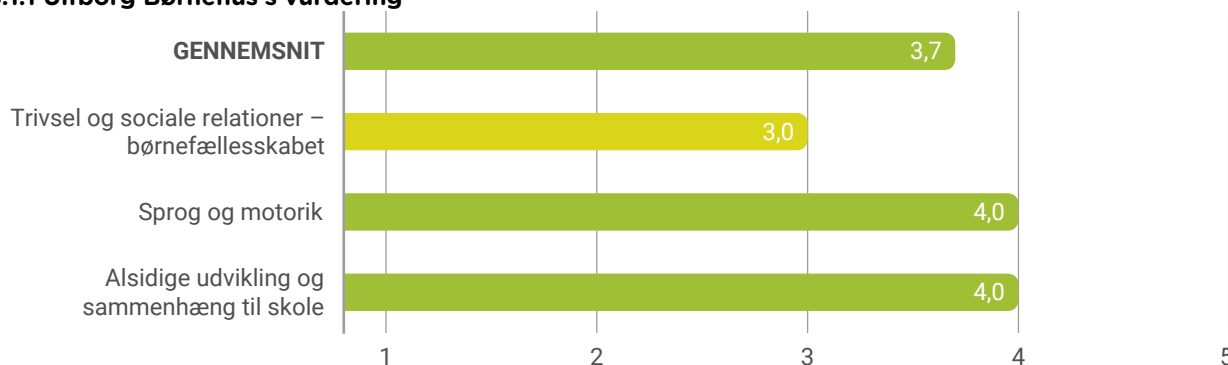

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Overgange til skole:

- Sneglehuset og børnehus i gymnastik salen. 1 gang om ugen
- Beskrivelse hvad børnene skal kunne og arbejdet i førskolen. Papir.
- Besøg i SFHen og personalet på besøg i BHV.
- Smid ud dagen.
- Overgangsbeskrivelse i H&H og evt. goddag og farvel beskrivelsen.
- Skoleforbedrede aktiviteter i førskolegruppen. bevægelseslege, sociale øvelse i at sidde stille.

Overgange vug til BHV:

- Glidende overgang; børnene kommer, sammen med en voksen, på besøg i bvh ugentligt i den sidste måned inden opstart i den nye gruppe.
- Børnene møder de voksne i børnehaven.
- Overlevering fra vuggestue/dagpleje til børnehaven samt dialog omkring den bedste gruppeplacering af barnet.
- Forældre og barnet besøger børnehaven.
- Sidste uge inden: vuggestue barnet på besøg alene.

Overgangen i dagligdagen:

- Vuggestuen åbner i børnehaven, dette skaber kendskab til alt personale.
- Aflevering og afhentning.
- Opmærksom hvad det enkelte barn og deres forældre har brug for i situationen.

Samarbejdet med forældrene, at der er tid til at få en besked, begge veje. DEN GODE HISTORIE.

- Vigtigt med god kommunikation imellem medarbejderne, så vi kan få leveret de bedste beskeder.

- Gode overgangene fra én aktivitet til en anden sikres ved at forberede børnene på forhånd, ved at de voksne guider hele vejen gennem overgangen og følger den til dørs.
  - Overgangen i garderoben organiseres så der ikke kommer for mange børn i garderoben på én gang.
  - Vigtigt at der er vente positioner, så der kan være ro til at øve sig i at få tøjet på.
- Store piger: øver sig i hjælpe til at få tøjet på eller af i Hoppeloppen. Der er større mulighed for dette, når børnene er blandet i alder.

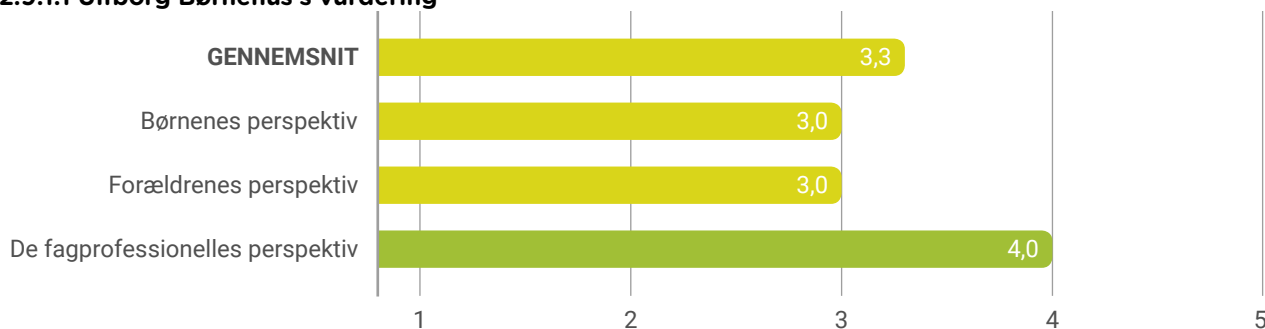
Arbejde med organiseringen: Lege vente tiden, læse bøger, pudrummet m.m.

- Tager individuelle hensyn og italesætter disse.
- Mærke sig selv, hvad har jeg som barn brug for; komme ud/eller holde en pause.
- Vi som personale bestemmer også hvilke børn, der kommer ind eller kommer ud.
- Gliden overgang, når vi kommer ind fra legepladsen; børnene kommer løbende ind og spise eftermiddagsmad.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

I Ulfborg Børnehus har bestyrelsen været inviteret med på pædagogiskdag d. 18/1-20 og 23/1-21. Her blev processen med udarbejdelsen af det pædagogiske grundlag faciliteret. Vi inddrager forældrene i dagligdagen omkring deres børn samt til arrangementer i Ulfborg Børnehus.

Vi vil være lokal forankret og bakker op og deltager gerne i initiativer i lokalmiljøet. Vi har blandt andet et samarbejde med præsten, skolen, biblioteket, hallen og borgerforeningen. Vi inviterer gerne interessanter ind i vores hus. Således bliver vi og børnene inspireret på mange fronter til dannelsen af det hele menneske.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Ulfborg Børnehus er en gammel bygning med stort ude areal med flere muligheder. Huset har mange mindre rum, som inspirerer til forskellige leg- og læringsmiljøer. Det er vigtigt at have bevidsthed om, at få børnene fordelt i alle husets rum samt at de får hjælp til at komme igang med legen. Vi arbejder på at udnytte vores fysiske rammer optimalt.

Udtrykket i de æstetiske rammer har afgørende betydning for den måde børnene oplever rammerne, legetøj og dennes betydning og måden børnene håndterer det på. Vi indretter derfor husets små rum med forskellige legestationer, små måtter med motiver osv., så børnene inspireres til nye udtryksformer i legen f.eks. at bygge mad af lego til dukkekrogen i rollelegen.

Personalet har en bevidsthed om, hvor børnene kan stimuleres med hvilke aktiviteter og hermed underbygger den enkeltes udvikling i gruppen. Der arbejdes med læreplanstemaerne på tværs af alder og øvrig gruppering.

Personalet varetager det psykiske børnemiljø på flere måder. Først og fremmest er vi tydelige i vores struktur/rutiner samt vores forventninger til barnet f.eks. i spisesituationen, hvor det tydeliggøres for det enkelte barn, hvor det skal sidde og hvad det skal foretage sig.

Vi anvender nærmeste udviklingszone og anerkender herunder barnet, for den det er og der hvor det befinder sig udviklingsmæssigt lige nu. Vi er, som voksne, synlige for børnene og viser, at vi gerne vil dem både verbalt og

nonverbalt vha. bl.a. kropssprog og kram.

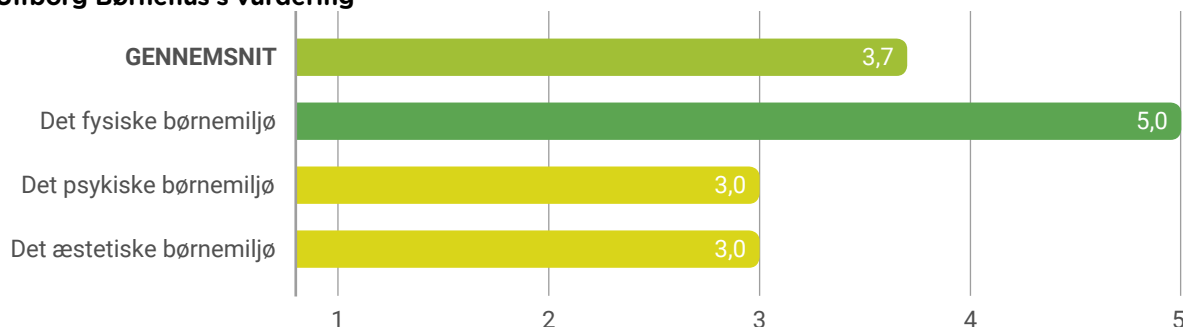
Der arbejdes med DUÅ og DUÅ tegnene, således at børnene opbygger en tolerance og respekt for hinanden og med et tydeligt kodeks for vores måde at være sammen som mennesker på. Uanset om vi er barn eller voksen, anerkender vi hinanden grundlæggende som mennesker.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Ulfborg Børnehus's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Ulfborg Børnehus's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

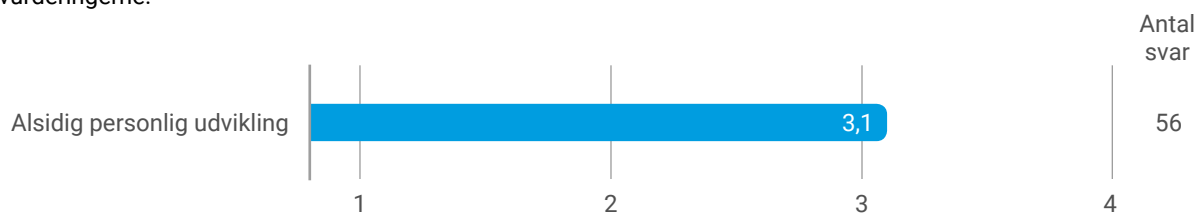
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Ulfborg Børnehus har vi stor fokus på trivsel, glæde og omsorg for det enkelte barn, så vi i fællesskab får skabt rammerne for, at alle børn kan udfolde sig, udforske det kendte og ukendte og udvikle sig. Vi er meget optaget af vores læringsmiljø, som hele tiden udvikler sig, for at kunne understøtte samspillet mellem børn og det pædagogiske

personale og børnene i mellem. Vi arbejder med alsidig personlig udvikling på følgende måder:

Vi tager udgangspunkt i, samt kigger på det enkelte barn og understøtter barnets behov for vejledning og guidning i læringsmiljøerne. Dette gør vi i forhold til, at barnet kan trives, udvikles, dannes og lære.

Vi ser det enkelte barns udfordringer, dets behov for tryghed og omsorg og der tages specifikke hensyn såsom:

- Hjælp til at vinke farvel om morgenen.
- Et kram eller brug for at være hos en voksen i løbet af dagen.
- Brug for at holde i hånd på legepladsen et stykke tid, indtil barnet finder nogen at lege med.
- Vi skal være proaktive, for at barnet ikke kommer ud i garderoben sammen med for mange andre børn.
- Vi tilpasser dagens rutiner til det enkelte barn og børnegruppen som helhed.
- Vi udarbejder udviklingsplaner, hvis et barn har en adfærd vi gerne vil have ændret eller have fokus på.

Vi giver plads til det enkelte barn, og anerkender, at alle børn er forskellige. Alle har noget at byde ind med og alle er lige meget værd.

Vi har stor fokus på forældresamarbejdet, i forhold til at få viden om barnet fra deres trygge hjemmemiljø, samt i forhold til at videregive hvad vi arbejder med i institutionen i forhold til udvikling.

Vi arbejder ud fra DUÅs principper om anerkendelse, ros og om dirigering af adfærd. Når vi, som personale, møder en udfordring, laver vi en udviklingsplan for at skabe perspektiv og refleksion over egen praksis og handlinger. Mere personale bliver uddannet i 2021 og vores mål er derfor fremadrettet at anvende udviklingsplaner i højere grad, end vi gør i dag.

På vores personalemøder reflekterer vi i fællesskab over udviklingsplanerne; vi sparrer med hinanden og bruger hinandens faglighed og ideer for at skabe det bedste resultat for barnet.

Vi ser det enkelte barn i øjenhøjde og tager udgangspunkt i dets behov samt liv her og nu. Vi lytter til det enkelte barn, opbygger gode relationer og taget det alvorligt.

I børnehuset arbejder vi på, at børnene bliver selvhjulpne i forhold til deres egen hverdag, eksempelvis: selv tager overtøj på, finder deres madpakke i køleskabet, selv klarer konflikter, da det er med til at give barnet selvværd og troen på, at det godt kan mestre eget liv.

Vi skaber miljøer/sætter rammerne, hvor barnet kan udfordre sig selv og prøve nye færdigheder af

Vi skaber læringsmiljøer med henblik på, at der er mulighed for kommunikation og samtale imellem barn-barn og barn-voksen.

Vi har fokus på positive venskaber og fællesskaber.

Vi har fokus på, at barnet/børnene bliver mødt af voksne med autenticitet, og voksne der er gode rollemodeller.

Vi får skabt et trygt og genkendeligt miljø, som barnet føler sig tryk i, samt at barnet føler sig set i institutionen, med knus og kram og mulighed for at få trøst, når barnet har brug for det. Eller "bare" få lov til at sidde hos en voksen.

4.2 Social udvikling

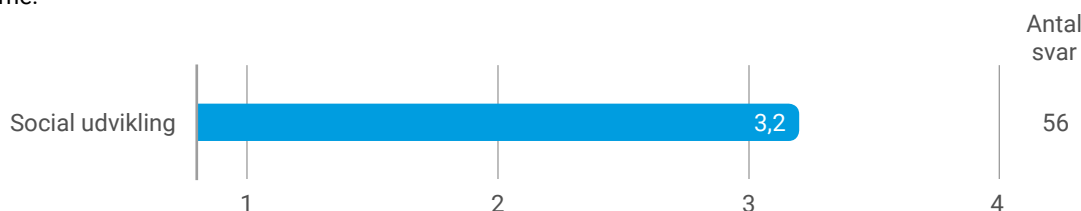
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Ulfborg Børnehus arbejder vi på, at lave legemiljøer/stationer, der indbyder til fælles leg og samvær. Vi indretter os på en måde, så børnene kan lege både i små og store fællesskaber, og det pædagogiske personale er observerende og deltagende i legen, så alle får mulighed for at indgå i et legefællesskab. Vi arbejder med social udvikling på følgende måde:

- Vores læringsmiljøer opfordrer til leg i sociale fællesskaber, eksempelvis: tumlerummet, pudrummet, dukkekrogen, voksenstyret lege på bakken, togbanen, biltæpper osv.
- Vi forsøger, at indrette rummene sådan, at børnene har mulighed for at lege uforstyrret og derved har god mulighed for at danne venskaber igennem legen.
- Vi, som voksne, kan sammensætte legegrupper, sådan at børnene ser og får mulighed for at lege med forskellige børn evt. sammen med en voksen i starten. Vi ser på det enkelte barn og dets ressourcer for bedre at kunne understøtte det enkelte barn i de sociale sammenhænge.
- Vi arbejder med/på, at alle børn er en del af fællesskabet, her spiller de sammensatte legegrupper en stor rolle.
- Vi har stor fokus på, at barnet har gode og trygge relationer til børn og voksne i institutionen.

- Vi øver børnene i, at få en forståelse af de sociale spilleregler, ved at arbejde med DUÅ og guide/vejlede børnene i konfliktsituationer; hvordan kommer jeg med i en leg? osv.
- Vi introducerer forskellige regellege for børnene, hvor de opøver kompetencer som at vente på tur, komme først, fange, blive fanget, tabe, vinde osv.
- Vi er rollemøddeller i legen og deltager enten via guidning, med beskrivende kommentarer eller som deltager i en børnestyret leg.
- Vi bruger lokalområdet, så meget vi kan. Nogle gange går vi sammen i fællesskab på tur, andre gange går en lille udvalgt gruppe på tur. Det kan være på biblioteket, en gåtur eller til en aktivitet, vi er inviteret til. Det giver en fællesskabsfølelse hos børnene at opleve noget som gruppe.

4.3 Kommunikation og sprog

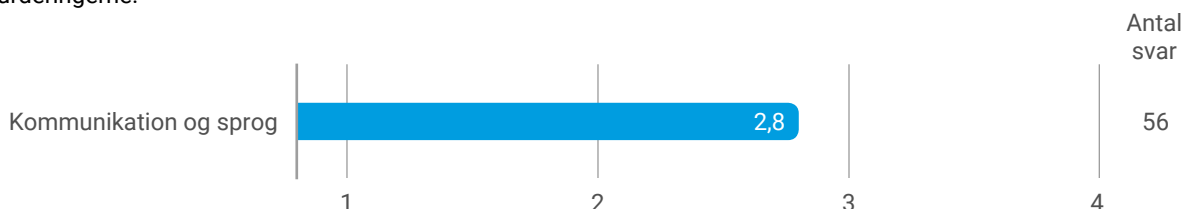
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog er to nøglebegreber i Ulfborg Børnehus. I alle aktiviteter, hverdagssituationer og sociale sammenhænge bruger vi sproget for at understøtte vores og børnenes handlinger. Vi har meget fokus på vores egen rolle i sprogtilegnelsen, og vi arbejder med det på følgende måde:

- Vi har en pædagog i børnehaven, der er sprogansvarlig: Hun har fået tildelt 2 timer om ugen til at arbejde med sproggrupper og enkelte børn. Hun planlægger målrettet aktiviteter, som skal skabe læring og udvikling for de udvalgte børn.
- Vi samarbejder med talepædagog og PPR i Holstebro, hvor de p.t. tilbyder: Sproginspirerende samtaler, hvor pædagog og forældrene deltager og får nogle hjemmeopgaver til at styrke barnets sproglige udvikling, inden de evt. får tildelt undervisning.
- Sprog på forkant. Hvor den ansvarlige pædagog, sammen med en talepædagog, arbejder med en gruppe børn, som er udfordret på sproget i børnehaven. Her har talepædagogen også mulighed for at give forældre og barn hjemmeundervisning.
- Vi holder samlinger og rundkreds på grupperne, hvor der er fokus på sang, samtaler og bevægelse.
- Vi skaber små læringsmiljøer, der giver rum til at samtale med børnene om de konkrete situationer og opgaver. Eksempelvis i garderoben, i skiftesituationer og ved madpakkesituationer.
- Vi læser bøger og arbejder med dialogisk læsning, samt laver mindre forløb, hvor vi bruger sprogkufferter fra bl.a. biblioteket.
- Vi arbejder med sprogtrappen i Hjernen og Hjertet
- Vi sætter ord på børnenes og vores egne handlinger i hverdagsrutinerne og legesituationer.
- Vi bruger Hoppelinekort hver dag til at stimulere sprogtilegnelsen.
- Vi kommunikerer verbalt, nonverbalt og via vores kropssprog i hverdagen.
- Vi anvender DUÅ tegn i vores kommunikation. Der hænger billeder i institutionen af børn, som viser tegnene.
- Vi har fokus på både 1-sprogs og 2-sprogede børns udvikling, med udgangspunkt i konceptet: Sprog i samspil.
- Vi bruger rutinesituationer som læringsrum for sprogtilegnelse af de nære/kære ord for især de yngste børn i børnehuset.
- De yngste børn arbejder med: Vi Lærer Sprog. Vi har ugens ord, som hænger fremme i 14 dage, og som er tilpasset til det tema, vi arbejder med i samme periode.
- Vi sætter ord på overtøjet og handlingen i garderoben. Eksempelvis: tag højre ben ind i flyverdragstens højre ben og pege på benet samtidig.
- Vi snakker om maden i madpakken.
- Vi sætter ord på arbejdsgangen, når vi vasker hænder, evt. synge vaske-hænder-sangen.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

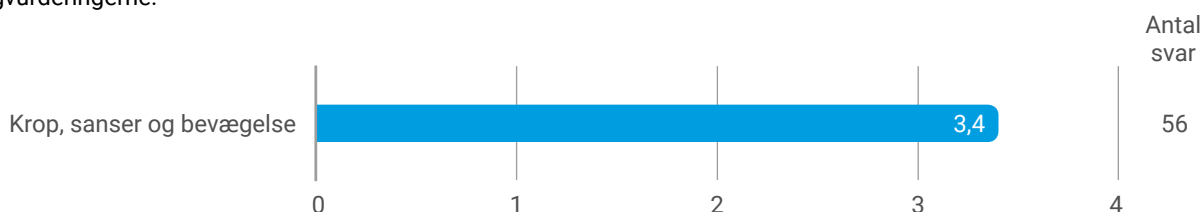
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

At arbejde med kroppen og udforske verden via motorikken er en stor del af det at være barn i Ulfborg Børnehus. Vi har mange tiltag, der tilgodeser netop det at eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på. Vi går på opdagelse i alle de fornemmelser, vi mærker i kroppen i både ro og i aktiviteter, det kommer til udtryk på følgende måde:

- Vi har et tumlehus i institutionen, hvor der tilbydes klatrevæg, bevægelsesfrihed og vild leg, da der er højt til loftet.
- Vi arbejder med børnenes kropsbevidsthed i form af, at børnene har styr på deres primære og sekundære sanser.
- Eksempelvis: er vi bevidste om, at barnet bruger sine primære og sekundære sanser, når barnet løber ned af kælkebakken. Følesansen bliver stimuleret af at mærke underlaget og hvordan skoen/støvlen sidder på foden, samt fornemmelsen af vinden/regnen/solen i ansigtet. Muskel-led sansen bruger barnet, når det skal op og ned i fart under sit løb, hvornår skal barnet løbe hurtigere, og hvornår skal barnet bremse for ikke at falde. Labyrintsansen bruger barnet til at holde balancen med, samtidig med at barnet kan kigge op for at holde retningen ned af bakken.

Primærsanseapparat:

- Følesansen (taktilsansen),
- Labyrintsansen (vestibulærsansen)
- Muskel-led sansen (kinæstesis sansen).

Sekundærsanseapparat:

- Lugtesansen
- Smagssansen
- Høresansen
- Synssansen

Vi har fokus på vigtigheden i, at børnene udfordres og motiveres til at bruge deres kroppe, på alle mulige og umulige måder, for derved også at udvikle deres hjerner.

- Bevægelse, motion og frisk luft er nøglebegreber i vores institution.
- Vi har en stor legeplads, som lægger op til at bruge kroppen og sanserne på mange måder. Eks. fra træværksted til sandkasselege, bål og trille ned at vores store kælkebakke. + løbecykel, moon car, gynge og ligge og nyde solen i hængekøjen eller samle små insekter i vores lille skov.
- Vi laver børnegymnastik og sanglege året rundt.
- Vi har øje for, at kropslig uro godt kan betyde flere ting, og tager i disse situationer individuelle hensyn.
- Vi har en uddannet motorikvejleder i huset, som arbejder med individuelle motorikforløb med en gruppe børn.
- Vi planlægger projektuger, eks. rumleuge, motionsløb, krop- og bevægelsesuge.
- Vi snakker om, hvad kropsdelene hedder, og hvor de sidder, gennem bl.a. sanglege.
- Vi har fokus på både grov- og finmotorik, eks. laver perler, klippe/klistre, modellervoks, laver forhindringsbaner med bobbles ting osv.
- Vi arbejder med legeskort, således der er voksenstyrede lege også på legepladsen.
- Vi laver yoga fx til yoga-julekalender og lærer børnene om stille musik og afslapning/kropsscanning dertil.
- Vandbassin til at dyppe fødderne i om sommeren og øve balancen på.

4.5 Natur, udeliv og science

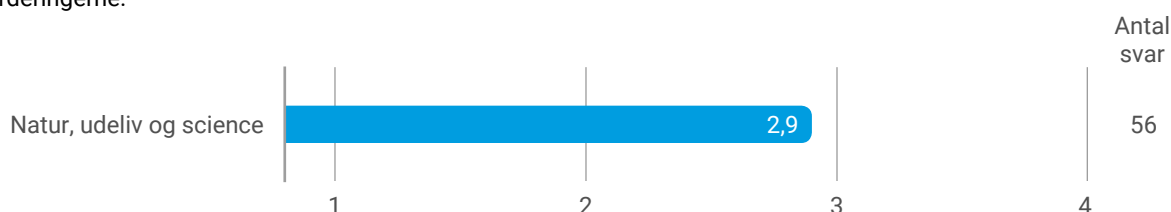
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Udelivet er en stor del af hverdagen i Ulfborg Børnehus. Vi ser naturen som et læringsrum og motiverer børnene til at være eksperimenterende i og med naturen som redskab. Vi er rollemodeller og forsøger at vække børnenes nysgerrighed i forhold til forståelsen af årsag og sammenhænge i naturen. Vi arbejder med natur, udeliv og science på følgende måder:

Vi vægter bevægelse, motion og frisk luft højt. Alle børn har brug for disse 3 ting i deres hverdag.

Vi har en skøn natur både i form af vores legeplads, men også tæt på børnehuset, som lægger op til at gå på opdagelse i naturen. Eks. deltager vi i affaldsindsamling, går ture i nærmiljøet og arbejder med projekter og temaer omkring:

- Bål og bålmad
- Insekter
- Motionsuge
- Jord til bord

I foråret og om sommeren lever vi på legepladsen, spiser madpakker udenfor, tegner og

maler, leger med lego, læser bøger i skyggen af træerne osv.

Vi bruger legepladsen dagligt som et ekstra rum.

Vi er meget interesseret i at udforske dyrelivet f.eks. flytter vi træstammer for at finde bænkebidder eller leder efter edderkopper og snegle på hegnet.

Vi har en medarbejder, som kommer 2 gange om ugen fra 9-11. Hun laver udelukkende aktiviteter med børnene på legepladsen.

Vi er ude stort set hver dag, nogle gange flere gange om dagen, hele året rundt, således børnene får forskellige sansestimuli gennem vejret og oplever, at uderummet kan tilbyde forskellige legerum afhængig af årstiderne.

Vi motiverer børnene til, at bruge deres fantasi i udelivet, når de eks. vil lege politi og mangler en pistol, så finder de noget i naturen, som kan bruges, eller vi finder flere ting i naturen, som vi i værkstedet bygger til noget, børnene gerne vil lege med. Det kunne være en guitar, så de kan lege rockband på vores scene på legepladsen

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

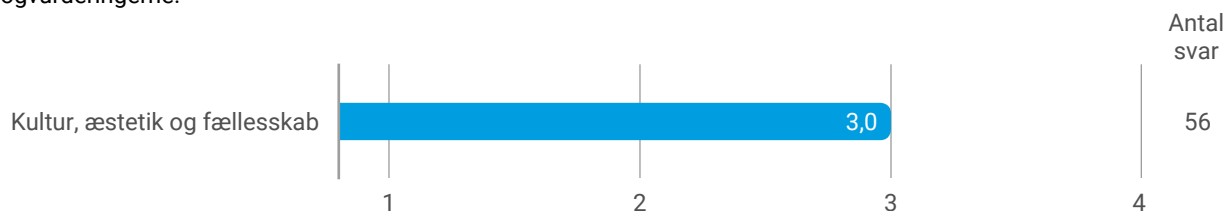
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra Dialogvurderingerne.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Vi arbejder meget med skaberlyst i Ulfborg Børnehus. Vi skaber kunst og kultur sammen med børnene, og sammen går vi på opdagelse i de forskellige traditionelle og kulturelle

oplevelser, vi får. Vi er optaget af, at der skal være plads til alle i vores hus, og at alle har en stemme ind i fællesskabet. Vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab på følgende måde:

Vi arbejder med de traditionelle danske højtider i børnehuset:

- Fastelavn
- Forår
- Påske
- Sankt hans
- Sommer
- Efterår
- Jul
- Vinter

Vi laver kreative udklip, maler og tegner.

Vi synger også sange, der hører sig til den tid på året, vi er i.

Vi dekorerer huset med ting, børnene har lavet, ligesom vi har billeder hængende af børnene.

Vi arbejder med forskellige materialer, når vi er i det kreative hjørne. Herved får børnene forskellige sansemæssige oplevelser, men de får også erfaringer med at arbejde med forskellige materialer.

I træværkstedet skal man bruge flere muskler for at save en pind over, end man skal bruge, når man skal lime et øje på et stykke karton.

Vi opfordrer børnene til at gå på opdagelse i, hvad materialerne kan bruges til og hvordan de kan sættes sammen.

Leger med modellervoks og abesnot.

Vi bruger ipads til at få ny viden. Eks. lige i tiden er en drengegruppe optaget af, hvordan man laver ild og starter et bål op. Vi finder videoer på youtube og ser på forskellige måder at bygge et bål op og forskellige måder at tænde op på.

Vi arbejder med kultur/tradition for de ældste børn i børnehaven. Vi arbejder med, at børnene bliver klar til skolen gennem forskellige projekter og emner, som er målrettet skolestart.

Sidst i april bliver førskolegruppen smidt ud af børnehaven med en smid-ud-fest. De ældste børn smides fysisk ud af lågen, hvor forældrene griber dem på den anden side af lågen.

Vi har i personalegruppen udarbejdet et årshjul, hvor vi har nogle faste planlagte aktiviteter i løbet af året, eks:

- Besøgsdag for bedsteforældre og venner
- Fællesspisning
- Motionsdag før efterårsferien
- Jule-klippe-eftermiddag
- Arbejdsdage for forældre osv.

5 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

5.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har alle fælles og overordnet haft fokus på Ulfborg Børnehus' organisering og struktur for dagen. (Udviklingsplan og processer på personalemødet.)

Vi har haft fokus på garderobesituationer (udviklingsplan)

Vi har haft fokus på vores leg- og læringsmiljøer på grupperne (udviklingsplan)

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Til evalueringen af ovenstående har vi brugt forskellige metoder. Processen med husets organisering og struktur er blevet analyseret og evalueret på hvert personalemøde det sidste år. Der er brugt forskellige refleksionsmetoder; Karl Tomms model, drøftelser i plenum, 2 og 2 refleksioner samt øvrige refleksionsværktøjer, således medarbejdernes refleksionskompetencer bliver aktiveret. Processen med evaluering skal være on-going, når medarbejderne møder forhindringer i det pædagogiske arbejde. De skal tænke i; planlægge, udføre, analysere, justere som en cirkulær proces.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har udarbejdet læreplanen på pædagogisk dag i januar 2020. Vi brugte cafe – metoden, hvor de 2 faglige fyrtårne var cafeejere og stillede spørgsmål til "gæsterne". Hermed var alle medarbejdere deltagende i udarbejdelsen af alt materialet. Efterfølgende har de faglige fyrtårne og lederen sammen skrevet teksten. Bestyrelsen var ligeledes repræsenteret til pædagogisk dag.

Nye medarbejdere er blevet informeret om at forholde sig til læreplanen, så det også er det, vi gør i dagligdagen.

5.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
  - Børnegruppens trivsel og læring
  - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
  - Tosprogede børns trivsel og læring
  - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vi var nysgerrige på leg- og læringsmiljøerne på grupperne. Børnene løb ofte rundt imellem lege samt grupperummene og havde svært ved at fordybe sig i lege. Vi var nysgerrige på, om vi ved at lave ændringer i vores organisering og sætte fokus på vores leg- og læringsmiljøer på grupperne, kunne skabe andre rammer for leg og læringsmiljøer, som ville give børnene mere stabilitet og forudselighed på dagen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vores dokumentation hviler udelukkende på observationer fra praksis, som på personalemødet eller gruppemøderne blev evalueret og tilpasset.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Justeringer er stadig en del af vores praksis i dag, men vi justerer hele tiden vores fælles organisering samt leg- og læringsmiljøerne afhængigt af børnegruppen og dennes behov. Vi genbesøger vores læreplan på pædagogisk dag i januar, hvor vi forholder os kritisk til, om vi i praksis gør de ting, vi skriver i læreplanen.

5.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen har deltaget i udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan. De får en kort status på det pædagogiske arbejde og retning på bestyrelsesmøderne. Derudover deltager bestyrelsen i det kommunale tilsyn. Bestyrelsen er ligeledes inviteret til pædagogisk dag i 2021, hvor vi genbesøger læreplanen og sætter fokus på læreplanstemaerne.

5.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil have fokus på leg- og læringsmiljøerne på grupperne, hvor vi som voksne kan sætte os selv i spil og være en del af udviklingen. Vi vil endvidere have fokus på, hvordan vi får inddraget alle læreplanstemaerne i dagligdagens løb, samt hvordan vi bliver bedre til at indsamle forskelligt materiale og bruge forskellige former for dokumentation i det pædagogiske arbejde som børneinterview, film og hvordan vi får forældrene inddraget i vores arbejde.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi er helt klart blevet mere fagligt funderet og skarpere til at analysere egen praksis samt til at stille hinanden undrende spørgsmål, som ikke er personlige men for at løfte fagligheden.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil justere den pædagogiske læreplan på pædagogisk dag i januar. Vi vil stille os selv spørgsmål til det vi har skrevet og reflektere over dette.

6 UDVIKLINGSPLANER

Arbejdet med sprogunderstøttelse i Ulfborg Børnehus 2021	
Sammenhæng	<p>Ulfborg børnehus har som institution fælles fokus på tidlig sprog tilegnelse, udvikling og understøttelse i hverdagen. Hvordan kan vi med forskellige aktiviteter og indsatser på gruppe niveau understøtte børnene både som individ og i gruppen. De enkelte gruppe vi udarbejde udviklingsplaner på deres forskellige indsatser. Vi vil bruge H&H's modul med sprogvurdering, som data for understøtter indsatserne på gruppe niveau. Dataen er ligeledes baggrund for det fælles indsats område for 2021. Ulfborg Børnehus har flere børn end på kommune niveau, som placerer sig i positionen særlig indsats ved 3 års sprogvurdering. Dette er baggrunden for den overordnet strategi med, at grupperne skal lave særlig indsatser rettet mod understøttelse af børnenes sprog. Sprog skal forstås som et bredt begreb og dækker over alle facitter i børn sprogtilegnelse. Alle 3 årige som bliver sprogvurderet i 2020. Vil blive sprogvurderet i 2022 og 2023. Således der kan trækkes data fra H&H på, om dette har givet udslag i børnenes sprogvurderinger frem mod skolestart.</p>
Mål	<p>Kort sigtet mål: Vi vil både i vores leg og læringsmiljøer, planlagt aktiviteter have fokus på at inspirerer børnenes nysgerrighed på sproget. Personalet vil have fokus på sprogunderstøttelse i deres tilgang til børnene og i deres relation.</p> <p>Lang sigtet mål: At de dagligdags indsatser gør en forskel på, hvor mange børn, der ved 5 års sprogvurdering placerer sig i særlig og fokuseret indsats.</p>
Tegn	<p>Vi ønsker at børnene får bedre forudsætning for at klare sig i skolen og livet, når de har tilegnet sig et alderssvarende sprog niveau i vuggestuen og børnehaven. Vi ønsker at børnene oplever at blive set, hørt og forstået af deres kammerater og de voksne de møder. Vi vil følge de indsatser der iværksættes på grupperne om de har virkning. Der skal dokumenteres at børnene oplever at indsatserne giver glæde og understøtter deres leg og relationer med kammeraterne.</p>
Tiltag	<p>Grupperne skal udviklingsplaner på deres indsatser. sprogvurderingerne følges og udføres ved de 4 årige i 2022. Der laves observationer på gruppeniveau.</p> <p>Grupperne holder oplæg/vidensdeling med de andre grupper på personalemøderne, over hvilke indsatser de har haft særlig fokus på.</p>
Evaluering	<p>Der skal laves en midtvejsevaluering i juni.</p> <p>Der skal kikkles ind i grupperne udviklingsplaner, hvor de har leveret forskellige former for data.</p>
Hvem gør hvad	<p>Søs har det overordnet ansvar for udvikling i Ulfborg Børnehus</p> <p>Pædagog og pædagogmedhjælperne har ansvar for at lave 4 udviklingsplaner i H&H om året.</p>

Hverdagsrutine - Garderoben	
Sammenhæng	Vi har haft fokus på situationen i garderoben efter madpakker. Der meget støj og uro samt der var mange børn samtidigt.
Mål	Fokus på tid, ro og fordybelse for det enkelte barn i garderoben. Tiden for barnet til at øve de praktiske kompetencer i selv at tage tøj på. Overskud til at det større barn kan hjælpe et mindre barn med selvhjulpenheden.
Tegn	<ul style="list-style-type: none"> - Få børn i garderoben og lydniveauet falder - Personalet har overblikket
Tiltag	<ul style="list-style-type: none"> - Organiseringen af garderobe situationen, personalets placering - Tydeliggørelse af dagens tøj - Små stationer efter madpakker, så alle børn ikke samles i garderoben.
Evaluering	Personalet tilpasser og justerer organiseringen. Aftalerne kører minimum 1 uge inden der tilpasses og justeres. Der følges op igen til efteråret, da sommeren, hvor vi er meget ude ikke kræver den samme organiseringen i garderoben.
Hvem gør hvad	Børnehaven grupperne

Lege og læringsmiljøer på stuen	
Sammenhæng	Vi vil skabe gode lege og læringsmiljøer på stuerne og på legepladsen. Vi vil lave særlige indsatser og aktiviteter som synliggør, hvad der kan leges med de enkelte steder.
Mål	Vi vil systematisk organisere dagen, således vi har legestationer til børnene.
Tegn	- At børnene tydeligt kan se hvilket lege der kan leges det pågældende steder.
Tiltag	<ul style="list-style-type: none"> - Sætte lege tøj frem på bordene - Sætte legetøj frem i det pågældende legeområde. - Indret rummene med krog og afgrænsninger for leg - Gøre dukkekrogen klar til leg - Personalet deltager i legen
Evaluering	- Børneinterview, billeder eller film. Faglig observation fra ressourcepædagogen.
Hvem gør hvad	Der arbejdes på gruppe niveau fra kl. 9-12 hver formiddag. Alle personaler bidrager med at skabe gode leg og læringsmiljøer i deres grupper samt de har alle Ulfborg Børnehus rum og arealer for øje i deres planlægning. Ressourcepædagogen understøtter personalet i praksis.

Organisering i Ulfborg Børnehus	
Sammenhæng	I Ulfborg børnehus har vi haft fokus på vores organiseringen og struktur for dagligdagen. For at vi kan tilbyde børnene en forudselig og genkendelig hverdag, men stabile voksne. Er det en forudsætning at personalet har en god organiseringen og planlægning af dagen.
Mål	Der er på personalemødet 3/2 -20 udarbejdet en fælles husstruktur, således alle personale ved, hvornår hvilke rutiner skal i værksættes. Der er justeret på strukturen igen 3/8. Da huset her blev inddelt i fast grupper, hvor børnene er blandet i alder.
Tegn	<ul style="list-style-type: none"> - At medarbejderne begynder at følge det aftalte på dagen. - At det giver mere ro og overblik til det pædagogiske arbejde. - At hverdagen bliver genkendelig for både børn og personale. - At der ses og opleves trivsel hos både hos børn og personale. - At lydniveauet falder indenfor. - At børnene opøver flere selvstændige kompetencer. - At børnene øver sig i at være en del af noget større og indgå i forpligtende fællesskaber.
Tiltag	Personalet følger det aftalte og gør en indsats for at organiserer dagen, således dagen er tydeligt og genkendeligt. Alle kan se skruturen som hænger i køkkenet og været deltagende i udarbejdelsen. Det giver et overblik og til hurtigt at guide vikar ind i dagligdagen
Evaluering	Der justeres på strukturen på personalemøderne løbende 2020. Strukturen er særlig vigtig, for at have et fundament for det pædagogiske arbejde. Der bliver analyseret på personalemøderne året igennem. Ressourcepædagogen er understøttende i praksis samt det kommer et oplæg på personalemødet 21 okt. om organisering.
Hvem gør hvad	Søs renskriver strukturen efter personalemøderne, når der er tilpasninger. Strukturen hænger i køkkenet således den er tydelig for alle.